



OTSUS

Kuressaare

29. veebruar 2024 nr 1-3/8

Karujärve külas Karujärve lasketiiru detailplaneeringu algatamine

Saaremaa Vallavalitsusele (edaspidi *vallavalitsus*) esitati taotlus (registreeritud vallavalitsuse dokumendiregistris 02.10.2023 nr 5-2/5229-1) detailplaneeringu algatamiseks Karujärve küla Karujärve lasketiir katastriüksusel. Planeeringuala suurusega ca 13 ha hõlmab Karujärve külas Karujärve lasketiir katastriüksust (katastritunnus 71401:001:2871, 100% maatulundusmaa, pindala 13,02 ha). Detailplaneeringu nimetus on Karujärve lasketiiru detailplaneering.

Detailplaneeringu algatamise taotluse kohaselt on detailplaneeringu eesmärgiks katastriüksuse sihtotstarbe muutmine riigikaitsemaaks, ehitusõiguse taotlemine olemasoleva 100 m lasketiiru pikendamiseks kuni 300 meetrini ja taktikalise liikumis- ja laskmisala rajamine maksimaalselt 50 m laskedistantsiga.

A. Olemasolev olukord

Planeeringualal kehtiv detailplaneering puudub, kitsendused puuduvad, tegemist on peamiselt metsamaaga ja ala on hoonestamata. Ehitisregistri andmete alusel asub planeeringualal rajatis Karujärve 100 m Lasketiir. Ala on ümbritsetud riigi omandis oleva Kihelkonna metskond 11 (katastritunnus 71401:001:2870, maatulundusmaa 95%, mäetööstusmaa 5%) katastriüksusega. Avalikult teelt juurdepääs puudub. Planeeringualale pääseb riigiomandis oleva Kihelkonna metskond 11 katastriüksusel kulgevat teed mööda ja eraomandis olevat Karu tee katastriüksust (katastritunnus 71401:001:1456) mööda. Juurdepääsuservituute seatud ei ole.

B. Kehtiv üldplaneering

Planeeringualal kehtib Kihelkonna valla üldplaneering (kehtestatud Kihelkonna Vallavolikogu 26. mai 2010. a otsusega nr 8, edaspidi *üldplaneering*). Vastavalt üldplaneeringu maakasutusplaanile asub planeeringuala reserveeritud puhke- ja virgestusmaa juhtotstarbega alal. Puhke- ja virgestusmaa all mõeldakse haljas- ja metsaalasid, kuhu on ehitatud minimaalselt teenindavaid ehitisi (puhke-, spordi- ja kogunemisehitisi), et võimaldada välisõhus sportimist ja lõõgastumist, kasutamist väljasõidukohtadena, vabaõhuürituste korraldamist jms. Hoonete ja rajatiste pinna suhe krundi kogupinda on väike. Põhiliselt kasutuseks on tegevus välisõhus.

Kavandatav tegevus ei ole kooskõlas üldplaneeringus toodud maakasutuse juhtotstarbega. Detailplaneeringuga muudetakse puhke- ja virgestusmaa juhtotstarve Karujärve lasketiir katastriüksuse osas riigikaitsemaa juhtotstarbeks.

Üldplaneeringu seletuskirjas riigikaitsemaa juhtotstarvet käsitletud ei ole, kuid on kajastatud üldplaneeringu maakasutusplaanil (nt Undva piirivalvekordon). Planeeringuala asukohta on maakasutusplaanil märgitud „tiir“ eeldatavalt alusandmetest tulenevalt.

Üldplaneeringu maakasutusplaani alusel asub planeeringuala rohevõrgustiku alal. Üldplaneeringuga on kehtestatud roheline võrgustiku toimimist tagavad tingimused ja

soovitused: vältida olulise ruumilise mõjuga objektide rajamist; planeeringutega maakasutuse kavandamisel ja ehitustingimuste määramisel säilitada looduslike alade sidusus; maakasutuse muutuste mõju Natura 2000 võrgustiku ala terviklikkusele selgitatakse vajadusel keskkonnamõju (strateegilise) hindamisega ja/või Natura hindamisega.

C. Kaalutlused

Tulenevalt planeerimisseadusest (edaspidi *PlanS*) ja üldplaneeringust ei ole antud juhul tegemist detailplaneeringu koostamise kohustusega alaga ega juhuga. Kuna aga kavandatud tegevus ei ole kehtivas üldplaneeringus toodud puhke- ja virgestusmaa juhtotstarbega kooskõlas, siis on vajalik koostada detailplaneering.

PlanS § 142 lõike 1 alusel võib detailplaneering põhjendatud vajaduse korral sisaldada kehtestatud üldplaneeringu põhilahenduste muutmise ettepanekut. Kehtestatud üldplaneeringu põhilahenduse detailplaneeringuga muutmine PlanS § 142 lõike 1 punkti 1 alusel on üldplaneeringuga määratud maakasutuse juhtotstarbe ulatuslik muutmine. Juhtotstarbe muutmine on ulatuslik, kuna puhke- ja virgestusmaa juhtotstarve muudetakse riigikaitsemaa juhtotstarbeks terve katastriüksuse osas. Tulenevalt eelnevast on tegemist üldplaneeringut muutva detailplaneeringuga, mille koostamisele kohaldatakse üldplaneeringu koostamisele ettenähtud menetlust.

Katastriüksusel on olemasolev lasketiir ehtisregistri andmetel oletuslikult juba 1990.-ndatest. Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet on 23.05.2023 andnud loa olemasoleva lasketiiru ümberehitamiseks. Detailplaneeringu algatamise taotluse kohaselt on planeeritava ehitise suurim ehitisealune pind kokku ca 3 ha, kavandatav maksimaalne kõrgus 12 m (kuni 300 m laskedistantsiga lasketiiru tagavall). Kaitseleidu andmetel on kavandatav lasketiir kõikidel laskedistantsidel ohualata, see tähendab, et oht peatub vallis ja ei kandu lasketiiru maa-alalt välja.

Saare maakonnaplaneering 2030+ kohaselt on olemasolevast lasketiirust ca 3 km kaugusele põhja ja kagusuunas märgitud perspektiivne riigikaitse ehitise asukoht ja seletuskirja peatüki 5.1. kohaselt: „Lähtuvalt keskkonnamõju strateegilise hindamise tulemustest ning ajaloolistest ja logistilistest eelistest, määratakse maakonnaplaneeringuga lasketiiru asukohaks maa-ala Karujärve külas, lasketiiru ohuala ulatub Nõmpa külasse. Lasketiiru ja selle piiranguvööndi piirid täpsustatakse üldplaneeringuga.“ Maakonnaplaneeringu koostamise ajal olemasolev lasketiir ei vastanud vähendatud ohualaga lasketiiru nõuetele, kuid detailplaneeringuga kavandatakse Kaitseleidu andmetel ilma ohualata lasketiiru. Kuna kehtivas üldplaneeringus ei ole riigikaitse ehitist antud asukohta planeeritud, on tegemist ka sellest aspektist üldplaneeringut muutva detailplaneeringuga. Kuna kehtivas üldplaneeringus ei ole määratud lasketiiru piiranguvööndi ulatust, tuleb detailplaneeringus käsitleda lasketiiru piiranguvööndi määramise vajadust ja ulatust.

Saare maakonnaplaneering 2030+ seletuskirja peatüki 5.1. alusel määratakse müra normtaseme kategooria üldplaneeringus lasketiiru mürakaardi alusel. Sellest tulenevalt tuleb koostada detailplaneeringu koostamisel mürakaart. Detailplaneeringus tuleb käsitleda müra levikut piirkonnas, kaasa arvatud üldplaneeringus määratud puhke- ja virgestusmaal.

Olemasoleva lasketiiru senine kasutamine üldplaneeringu kohasel puhke- ja virgestusmaa juhtotstarbega alal ei ole teadaolevalt konflikte tekitanud ning olemasolevate terviseradade ja discgolfipargi kasutamist ei ole mõjutanud, mistõttu leiab vallavolikogu, et detailplaneeringuga saab kaaluda lasketiiru laiendamist olemasolevas asukohas. Lähim Karujärve terviserada/suusarada jääb lasketiirust ca 270 meetri kaugusele ja asukoht ei ole laskmise suunal. Kuna lasketiiru ümbrusesse ohuala ei kavandata, saab ümbruskonna puhke- ja virgestusala ka edaspidi kasutada. Detailplaneeringu käigus koostatava mürakaardi alusel saab analüüsida eeldatava müra kandumise kaugust ning võimaliku mõju avaldumist puhketaristu kasutamisele.

Lasketiiru laiendamine on riigikaitse huvides, riigi huvi selles asukohas lasketiiru planeerimiseks on väljendatud ka kehtivas maakonnaplaneeringus. Maakonnaplaneeringu koostamise raames tehti eelvalik Kaitseliidu Saaremaa malevale uue, 300 m lasketiiru asukoha leidmiseks, arvestades maa omandit, ala suurust, elamute kaugust ja looduskaitselisi piiranguid ning lasketiiru asukohaks määrati maa-ala olemasoleva Karujärve lasketiiru asukohas. Lähim elamu asub kavandatud lasketiirust ca 1,3 km kaugusel, looduskaitselisi piiranguid ei ole, ala jääb ümbritsema piisavalt suur metsapuhver ja katastriüksus piirneb riigimaaga. Seetõttu on üldplaneeringu muutmine lasketiiru laiendamise võimaldamiseks põhjendatud.

Planeeringuala jääb rohevõrgustiku alale, seega planeeringus tuleb käsitleda rohevõrgustikku ja määrata rohevõrgustiku toimimist tagavad tingimused.

Tulenevalt eelnevast on vallavolikogu seisukohal, et planeeritav tegevuse asukoht on sobilik ning vallavolikogu peab käesoleval juhul põhjendatuks üldplaneeringut muutva detailplaneeringu algatamist.

Detailplaneeringuga ei kavandata tegevust, mis kuuluks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 6 lõikes 1 nimetatud olulise keskkonnamõjuga tegevuste loetellu ega kavandata *KeHJS* § 6 lõike 2 nimetatud valdkonda kuuluvat tegevust. Kavandatav tegevus ei kuulu ka keskkonnaministri 29.08.2005 määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ nimetatud tegevusvaldkondade alla, mille korral on vajalik keskkonnamõju eelhindamise koostamine. *KeHJS* § 33 lõike 2 punkt 3 kohaselt tuleb kaaluda keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi *KSH*) algatamise vajalikkust ja anda selle kohta eelhindang, kui koostatakse üldplaneeringu põhilahenduse muutmise ettepanekut sisaldav detailplaneering *PlanS* § 142 lõike 1 punktis 1 kuni 3 sätestatud juhul. Lisaks eelnevale on üldplaneeringu põhilahenduse muutmise ettepanekut sisaldava detailplaneeringu puhul *PlanS* § 142 lõike 6 kohaselt samuti vajalik kaaluda *KSH* vajalikkust.

Eeltoodust tulenevalt koostati *KSH* eelhindang. Saaremaa vald oli koostatud eelhindangu põhjal seisukohal, et Karujärve lasketiiru detailplaneeringuga kavandatava tegevuse elluviimisega ei kaasne eeldatavalt olulist negatiivset keskkonnamõju ning seega pole vajalik algatada *KSH*-d.

Saaremaa vald edastas vastavalt *KeHJS* § 33 lõikele 6 ja *PlanS* § 142 lõikele 6 ja § 81 lõikele 1 Keskkonnaametile (*KeA*), Kaitseministeeriumile, Päästeametile, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskusele, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile, Terviseametile ning Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile (*ReM*) 30.10.2023 kirjaga nr 5-2/5804-1 käesoleva otsuse eelnõu koos lisadega seisukoha saamiseks.

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet oma 03.11.2023 kirjas nr 16-12/22-03886-004 kooskõlastab detailplaneeringu algatamise ja *KSH* algatamata jätmise otsuse eelnõu.

Terviseamet oma 14.11.2023 kirjas nr 9.3-4/23/7290-2 ei esita vastuväiteid Karujärve lasketiiru detailplaneeringu algatamisele ega *KSH* algatamata jätmisele. Juhiti tähelepanu, et ehitustööde ajal tuleb arvestada keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid” nõudeid.

Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus oma 20.11.2023 kirjas nr 4-1/23/5409-3 ei esita detailplaneeringu algatamisele ega *KSH* algatamata jätmisele ettepanekuid ega vastuväiteid.

ReM oma 27.11.2023 kirjas nr 14-3/3126-1 nõustub *KSH* eelhindangu tulemusega ja on seisukohal, et kavandatava tegevuse elluviimisega ei kaasne eeldatavalt olulist negatiivset keskkonnamõju ning *KSH*-d ei ole põhjust algatada. Samas märgitakse, et vastavalt *PlanS* § 4 lõike 2 punktile 5 tuleb detailplaneeringu koostamisel hinnata selle elluviimisega kaasnevaid

asjakohaseid majanduslikke, kultuurilisi, sotsiaalseid ja looduskeskkonnale avalduvaid mõjusid. Vastavalt PlanS § 126 lõike 1 punktile 12 palub ReM detailplaneeringu koostamise käigus määrata vajalikud keskkonnaningimusi tagavad nõuded, arvestades võimalikke alal tekkivaid mürahäiringuid. ReM oma kirjas palub täiendada KSH eelhinnangut ja rohevõrgustiku osas detailplaneeringu algatamise otsuse eelnõud.

KeA 20.11.2023 kirjas nr 6-2/23/21903-2 nõustub KSH eelhinnangus toodud järeldusega, et planeeritava tegevusega ei kaasne eeldatavalt olulist keskkonnamõju KeHJS § 2² mõistes ning KSH algatamine ei ole eeldatavalt vajalik. KeA-l puudusid ettepanekud lähteseisukohtadele. Samas toob KeA omapoolsed tähelepanekud, millega palub arvestada:

1. *Kavandatava tegevusega kaasnevaks peamiseks mõjuks linnustikule, sh kaitsealustele linnuliikidele, on selle kasutamisega kaasnev mürahäiring. Juhime tähelepanu, et detailplaneeringu algatamise taotlusega koos ei ole esitatud müra modelleerimise andmeid. Detailplaneeringu algatamise otsuse eelnõus on öeldud, et detailplaneeringu koostamisel tuleb koostada mürakaart ning detailplaneeringus käsitleda müra levikut piirkonnas, kaasa arvatud üldplaneeringus määratud puhke- ja virgestusmaal. Samas on KSH eelhinnangu p-s 4.3. toodud järeldus, et eeldatavasti ei mõjuta planeeringu elluviimine negatiivselt lindude populatsioone, pesitsemist ega rännet arvestades, et olemasoleva lasketiiru olemuse tõttu nad ilmselt seal ka ei pesitse. Keskkonnaameti hinnangul ei saa sellist järeldust teha ilma vastavaid andmeid omamata. Arvestades, et sarnaseid lasketiire on planeeritud ja ehitatud Eestis mitmeid, neile on koostatud mürakaardid, tuleks vastav info lisada juba eelhinnangusse. Vastasel korral ei saa välistada kavandatava tegevuse mõju linnustikule.*

Piirkonnas pesitseb mitmeid kaitsealuseid linnuliike ja selle põhjal, et olemasoleva lasketiiru kasutamine ei ole neid häirinud, ei saa teha järeldust, et lasketiiru laiendamisel mõju ei muutu. Mõju ulatus sõltub lasketiirus kasutatavast lasketehnikast ja selle lasketiiru kasutamise intensiivsusest ning kasutusaegadest. Kui planeeringu algatamisel ja KSH eelhinnangu koostamisel ei ole vastavad andmed veel teada, siis tuleks arvestada maksimaalse võimaliku mõjuga, mis sarnaste lasketiirude puhul on teada, ning hilisemas etapis saab vastavat infot täpsustada või seada vajalikud ehituslikud tingimused või kasutustingimused. Peetakse vajalikuks juba KSH eelhinnangus käsitleda kavandatava tegevusega kaasneva müra ulatust ja selle mõju täpsemalt, et oleks võimalik teha järeldusi mõju puudumise või selle suuruse kohta.

2. *Eelhinnangu kokkuvõttes on kirjutatud, et: „Keskkonnamõju eelhinnangu tulemusel ei ületa kavandatav tegevus eeldatavalt tegevuskoha keskkonnataluvust, sellel puudub oluline kumulatiivne mõju, see ei sea ohtu inimese tervist, kultuuripärandit ega vara“. Rõhutame, et kui eelhinnangus öeldakse, et mingis valdkonnas olulisi mõjusid ei esine, siis tuleb seda ka lühidalt selgitada, millest tulenevalt saab nii väita. Hetkel on eelhinnangust puudu KeHJS § 33 lg 5 p 2 kohane käsitus.*

Päästeamet ja Kaitseministeerium 30 päeva jooksul seisukohti ei esitanud.

Vallavalitsus on asutuste seisukohtade alusel täiendanud käesolevat otsust. Kuna planeeringu algatamisel vajalik info müra osas puudub ja kuna vajalik on juba KSH eelhinnangus käsitleda kavandatava tegevusega kaasneva müra ulatust ja selle mõju täpsemalt, et oleks võimalik teha järeldusi mõju puudumise või selle suuruse kohta, siis kaalutakse KSH algatamise vajalikkust edaspidi eraldi otsusega.

Kaitseliit tutvustas 31.01.2024 Kihelkonna rahvamajas piirkonna elanikele lasketiiru laiendamise plaane. Lasketiiru laiendamise eesmärk on Kaitseliidu sõnul arendada kaasaegsete tingimustega lasketiir, andmaks vabatahtlikele kaitseliitlastele harjutamise ja panustamise võimaluse riigikaitseesse. Kohtumisel selgitas Kaitseliit lasketiiru laiendamise vajalikkust ja kirjeldas täpsemalt kavandatavat tegevust ning tõi võrdluseks näiteid teistest Eesti olemasolevatest lasketiirudest. Täpsustati, et relvade kasutus jääb samaks, mis olemasolevas lasketiirus ning

lasketiir on kavandatud vaid kindlat tüüpi relvade kasutuseks. Laskeala pikendamisel ei lisandu laskeala kasutajaid, vaid saab harjutada pikemalt distantsilt laskmist. Ala muudetakse ohutumaks, kuna paigaldatakse hoiatussildid, videovalve ja teele tõkkepuu ning lasketiiru saab edaspidi kasutada vaid Kaitseliidu loal. Lisaks rajatakse laskmise suunas kaitsevallid.

D. Kokkuvõte

Detailplaneeringu koostamise käigus tuleb koostada mürakaart ja detailplaneeringus tuleb käsitleda müra levikut piirkonnas, kaasa arvatud üldplaneeringus määratud puhke- ja virgestusmaal. Kui detailplaneeringu edasise menetluse käigus selgub, et planeeringulahenduse väljatöötamiseks on vaja teha täiendavaid uuringuid, analüüse, ekspertiise vms, siis tuleb need teha ning planeeringusse lisada.

Detailplaneeringu algatamise otsustamise tähtaega on pikendatud 31.10.2023 kirjaga nr 5-2/5229-2.

Saaremaa Vallavalitsus on sõlminud 08.02.2023 lepingu nr 2-7.7/324-1 huvitatud isiku ja detailplaneeringu koostajaga detailplaneeringu koostamise ja finantseerimisega seotud asjaolude kokku leppimiseks.

Eeltoodust lähtudes ning aluseks võttes planeerimisseaduse § 77 lõike 1 ning § 128 lõike 1, Saaremaa Vallavolikogu

o t s u s t a b:

1. Algatada Karujärve külas Karujärve lasketiiru detailplaneering, mille eesmärgiks on katastriüksuse sihtotstarbe muutmine riigikaitsemaaks, ehitusõiguse määramine olemasoleva 100 m lasketiiru pikendamiseks kuni 300 meetrini, taktikalise liikumise- ja laskmisala rajamine kuni 50 m laskedistantsiga ning selleks üldplaneeringu juhtotstarbe muutmine.
2. Detailplaneeringu nimetus on „Karujärve lasketiiru detailplaneering“.
3. Määrata planeeringuala suuruseks ca 13 ha vastavalt otsuse lisale 1.
4. Kinnitada detailplaneeringu lähteseisukohad vastavalt otsuse lisale 2.
5. Otsus jõustub teatavakstegemisega.

Detailplaneeringu algatamine on menetlustoiming, millega ei teki huvitatud isikule õigustatud ootust, et Saaremaa Vallavolikogu detailplaneeringu vastu võtab või kehtestab. Menetlustoimingud on vaidlustatavad koos haldusaktiga, milleks on detailplaneeringu kehtestamise või kehtestamata jätmise otsus.

(digitaalselt allkirjastatud)

Jaanus Tamkivi
volikogu esimees